

Dokument nr. 8:69

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg

Forslag fra stortingsrepresentantene Carl I. Hagen, Øyvind Vaksdal og Øyvind Korsberg om å tydeliggjøre myndighetsansvaret for kraftforsyningen samt sikre virkemidler til å unngå rasjoning

Til Stortinget

BAKGRUNN

Elektrisk kraft er et sentralt element i dagens velstandssamfunn. Stabil tilgang til elektrisk kraft er en forutsetning for at samfunnet skal fungere effektivt og forutsigbart. I situasjoner med tørrår, ekstrem kulde og lignende, medfører den stramme kraftbalansen at forbrukerne opplever sterke svingninger i prisene og i verste fall mangel på kraft.

På kort sikt har forbrukerne få muligheter til å tilpasse seg andre energikilder. Dette er i stor grad et resultat av politiske veivalg. En økt fleksibilitet ved økt bruk av naturgass, fyringsolje, fjernvarme og lignende er ønskelig, men vil ta lang tid og krever store investeringer. Denne manglende fleksibiliteten gjør at næringsliv, offentlige organ og private forbrukere blir sterkt skadelidende ved store prissvingninger og strømrasjoning. De samfunnsøkonomiske kostnadene rundt sistnevnte er spesielt store. Strømrasjoning er en spesielt uønsket situasjon, og Stortinget har et ansvar for å legge forholdene til rette for tilstrekkelig kraftproduksjon og et fungerende marked.

På Stortinget er det foreslått en rekke tiltak som nok en gang forsøker å sikre redusert strømforbruk hos norske forbrukere eller som skal porsjonere ut den eksisterende kraftproduksjonen i Norge. Disse forslagene tar ikke hensyn til at Norge er en del av et nordisk kraftmarked, som påvirker kraftbalansen og prissetting. Nasjonale tiltak har derfor marginal ef-

fekt på kraftmarkedet med mindre de følges opp av de andre nordiske landene.

Forslagsstillerne mener det er et myndighetsansvar å sikre tilgang til strøm. Strøm kan ikke lagres, og må brukes i det øyeblikk den produseres. Derfor må en systemoperatør sørge for at det er balanse mellom tilgang til elektrisitet og forbruk til enhver tid. I Norge er det Statnett som har dette ansvaret for å koordinere produksjon og forbruk i kraftsystemet. Som systemansvarlig nettselskap eier og driver Statnett store deler av det sentrale norske kraftnettet og den norske delen av ledninger og sjøkabler til utlandet.

De siste månedene har Statnett og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) flere ganger advart mot faren for strømrasjoning. Manglende nedbør og dermed tilsig på vann til vannmagasinene i Norge/Sverige har medført at magasinreservene er på rekordlavt nivå. Dette illustrerer alvoret i situasjonen. Statnett har derimot begrensede virkemidler til å gripe inn i markedet dersom deres verbale advarsler ikke følges opp av markedsaktørene. Statnett har dermed en rolle med svært passive virkemidler; de kan overvåke og analysere markedssituasjonen, varsle Olje- og energidepartementet og NVE når spesielle situasjoner oppstår, og samarbeide med nordiske kollegaer for å legge til rette for effektiv kraftflyt. Slik kan Statnett bli høylytte, men hjelpeløse tilskuere inntil en kraftkrise er et faktum og rasjoning må innføres.

Norge er spesielt sårbar i en krisesituasjon fordi vi er avhengig av kabler til Danmark og Sverige for å sikre nødvendig kraft. Sverige og Danmark er i en langt gunstigere situasjon siden de har flere kabler og nærhet til det europeiske kraftmarkedet. Det er derfor viktig å få fortgang i utbygging av strømkabler til andre markeder. Dette vil øke forsyningskapasiteten i Norge uavhengig av situasjonen i Sverige/Danmark, og vil sterkt bidra til å redusere prisvariasjonene.

Tyskland og Nederland har lenge vært aktuelle, men har ikke blitt realisert. Kabel til England er nærmest ved å bli realisert, men krever store investeringer. Kapasiteten på den planlagte kabalen vil være på 1200 MW.

Svakhetene i dagens regelverk tilsier derfor at det må vurderes endringer i energiloven som reduserer risiko for strømrasjonering. Ut fra perspektivet om et nordisk marked må dette gjøres i samarbeid med relevante myndigheter i Norden. Forslagsstillerne mener samarbeidet mellom energimyndighetene i det nordiske markedet må styrkes. For at markedet skal fungere bedre er det viktig at de nasjonale regelverkene for det nordiske markedet i størst mulig grad tilpasses hverandre - dette gjelder konsesjonsregler, skatteregler etc. I tillegg må nasjonale strategier og planer innen kraftproduksjon i større grad klargjøres.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til at energimyndighetene i de nordiske landene i fellesskap samarbeider om tiltak for å sikre den nordiske kraftbalansen og sikre at det frie kraftmarkedet fungerer bedre.
2. Stortinget ber Regjeringen sikre at Statnett som systemansvarlig nettselskap har virkemidler som gjør dem i stand til å sikre kraftforsyningen i spesielt kritiske perioder.
3. Stortinget ber Regjeringen gjøre nødvendige tiltak for å sikre Statnett mulighet til bygging av bedre kraftutvekslingsmekanismer mot utlandet.

19. februar 2003